

JEN-977
BOX 5
PACKET 31

MENGERS, NIELS CARL CHRISTIANSEN
1863-1954
(SEE HAN-988)

58

G. G. Mengers

SEN-977-5
3-b

58
G. G. Mengers

Individual Questionnaire for

Biographical Record of Ministers

of the United Evangelical Lutheran Church (in America) and its parent synods:
The United Danish Ev. Luth. Church, The Danish Ev. Luth. Church Association
in America and The Danish Ev. Luth. Church in North America.

(Compiled for the Synodical Historical Archives)

Personal Data: (Please give all information you can)

Full name: Niels Carl Christiansen Mengers

Born when: Fredericia Denmark where: Aug. 19, 1863

Baptized when and where: Parents: Vævermester Anders Christiansen & wife Ane Marie Nielsen
Trinitatis Kirke, Fredericia

Confirmed when and where: Sept. 29, 1877 by whom: Pastor Dahl

If immigrant, date of arrival in America: May. 1887 located where: Streeter & Chicago, Ill.
He adopted the surname Mengers from a Jewish family, friends of family

Date of ordination: May 20, 1894 where: Graettinger, Ia. by whom: Pastor P. C. Trandberg
Pastor on a call from Danes at Escabana, Mich. (free lance) few months.

If not in above synods, when and where accepted as member pastor of our synod: Sept. 1894 joined DELCN

Retired from active ministry when: 1939 why: old Age

Located where: Luck, Wis., Northfield, Minn. & Blair, Nebr. came to Blair Nov. 1948
occupation:

If dead, what date: Juli 9, 1954 where: Blair cause: Weak heart (sudden demise)

Buried where: First Luth. Church, Blair Cemetery date: Juli 12, 1954

Marriage: (1) to whom Maren Dorthea Henricksen date and place: March 1, 1895, Hampton, Nebr.

Wife's birthdate and place: Jan. 10, 1868 at Sildestrup, Falster, Denmark

Her parents: Mr. & Mrs. Peter Henriksen imm. 1872 location: in Illinois, later at Hampton, Nebr.

If wife is dead, give date: Nov. 12, 1953 at Blair, Nebr.

(2) Second wife (if any; give same information about her)

Children (give names and other information of interest, as occupation, spouse, and present address):

Agatha CHRISTINE b. Dec. 2, 1896 at Philadelphia, Pa.

Married Rev. L. Chris Hansen March 29, 1921

Ethan T. C. Mengers, b. Dec. 12, 1898 in Philadelphia, Pa.

ordained June 20, 1926, served a pastor and professor in UDEL
died June 7, 1958 at Dubuque, Ia., where he was professor in O.T.
Theology at Wartburg-Trinity Seminary. (see his biogr. data)

Other information on family of historical interest, i.e., members in the ministry, missionary work, teaching and medical professions, etc.:

In November 1888 he experienced conversion and became a devout disciple of Christ Jesus. While working for the Deering Co. in Chicago and 1888 he heard of Pastor P. C. Trandberg from Barnholm, Denmark, who had started a theological training school, called "The Evangelical Free-Church Seminary" in Chicago, he applied for admission and was accepted in 1890 and finished the 3-year course in 1893.

Was then employed with Rev. Trandberg in Missionz. Work among Danes and Norwegians in the Chicago area until his ordination May 20, 1884 by Trandberg at St. Paul's ev. luth. Church in Walnut Township, Palo Alto Co., Iowa upon a call from a group of Danes at Escanaba, Mich., where he stayed a short time only and returned to the Chicago field again.

His brother, Viggo C. Mengers (b. 1874, d. 1951), immigrated 1891 and became member pastor in 1908 of our Synod, and also served as Professor at Blair.

His only son, Ethan Mengers, also served our Synod as Pastor and Professor.

His only daughter, Agatha, married one of our pastors, Rev. L. C. Hansen.

Educational Training: Give name of institution, location, and when attended.

High Schools:

Colleges (Give also degrees attained):

Theological Schools: Trandberg's Training School in Chicago 1890-93

Honorary Degrees received (give name of institution and date):

Received from Danish King Frederik IX the Honorary Cross emblem of the Knight of Dannebrog Order Nov. 25, 1950. presented by Danish Konsul in Omaha.

Other specific training: during a special assembly of his fellow pastors etc. at his daughter Mrs. L.C. Hansen in Blair.

After his confirmation he became prentice by a shoemaker to learn the trade

Military training in Copenhagen 1884-85: various employment after that Assisted resque work when at the Royal Library fire, Copenhagen.

Additional comment on above: Was under religious influence while a child at his home and in Sunday School. Religious instruction in the public school and pre-confirmation study. His mother taught him to pray. His father was ay trade a weaver master. Became indifferent to his religious faith among youthfull associates, but still yearned for inner pease and surety.

This prompted him to leave for America and new invirionment. He arrived at Streaton, Ill. in May 1887, and found employment. By attending some Swedish Mission meetings the following year, conducted by a layman, A. Solberg, he became aware of his spiritual need and after another year of seeking and worrying he found peace with God by faith in Christ Jesus yn fall of 1888.

Ministerial Service. Please give in chronological order the names of congregations or charges served, and period of each. Attended first convention of Dan. Ev. Luth. Church in North Am. in Sept. 1894 and joined that new and third Danish Synod in America, as charter member.

1894: Served as mission pastor among Danes at Escanaba, Mich. a short while. 1895-96: " a congregation at Dwight, Ill. and helped to buy a church & manse, where he and his bride had their first home after weeding Mar. 1, 1895

1896-1899: Served Danish Congregations at Philadelphia, Pa. & Oxford, N.J.

1899-1901: " an United Luth. Church at Oxford, New Jersey

1901-1906: Pastor of Bethesda Dan. Luth. Ch., Moorhead, Iowa. Also served a while Bethania Skand. luth. Church at Missouri Walley, Ia.

1906-08: at Danish Luth. Church, Hartland, Wis.

1908-11: Gethsemane Dan. Luth. Church, Chicago, Ill. (2624 No. Fairfield Ave.)

1911-17: Daneville Luth. Church, west of Westby, Mont.; Emmaus Luth. Church (south of Westby at Coalridge); & Bethel luth. Church at Fertile, N. Dak.

1917-20: Resigned in order to take a trip to Denmark, but prevented by World War and he was without a parish those three year, living on his homestead farm in the Daneville area, No. Dakota.

1920-27: Bethany Luth. Ch., Webster Grove, Mo. (Fairview & Pacific Sts.)

1927-32: St, Luke Dan. Luth. Ch., Duluth, Minn. & Immanuel at Superior, Wis.

1932-39: St/ Paul Dan. Luth. Ch., Bone Lake, near Luck, Wis.

NOTE: Our previous biographical records were lost in the tragic fire that destroyed the office building of the Lutheran Publishing House, Minneapolis, Feb. 18, 1933. Where the synodical historian also had his office. This accounts for the omissions in the records. In the case of records in the possession of other churches, we have requested the pastors of their families for correct data. We assumed all cooperation in gathering this historically important data will be highly appreciated. Please fill in what you can, perhaps with the assistance of others acquainted with subject. If you can refer us to any person, book or paper that can inform us further, we shall be very much obliged to you. and we may either have it or borrow it please send it along. All our collection of cuts was also ruined in the fire. Return this report as soon as possible to

Offices held in Synod and Districts, and when:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Other activities and official services-at-large (teaching, chaplaincy, editorial, etc., and period of each):

.....
.....
.....

Literary production (books and pamphlets): Give titles and when published.

.....
.....
.....

Additional information of interest:

.....
His Vita in "Missions-Budet" Oct. 1894
Biographical Sketch by P.C.J. in "Luthersk Ugeblad" Juli 21, 1954
.....
.....

Date Signed

NOTE: Our previous biographical records were lost in the tragic fire that destroyed the office building of the Lutheran Publishing House, Blair, Nebr., Febr. 15, 1953, where the synodical historian also had his office. This accounts for the detailed questionnaire now. In the case of deceased members of our clergy we are largely dependent upon living members of their family for correct data. Be assured all cooperation in gathering this historically important data will be highly appreciated. Please fill in what you can, perhaps with the assistance of others acquainted with subject. Furthermore, if you have clippings or other material about the person concerned, especially a photo or picture of him, and we may either have it or borrow it, please send it along. All our collection of cuts was also ruined in the fire. If you can refer us to any person, book or paper that can inform us further, we shall be very much obliged to you.

Return this report as soon as possible to

Blair Pastor Knighted By Danish King

Rev. C. C. Mengers
Knight Of Order
Of Dannebrog

SERVED 45 ACTIVE
YEARS IN MINISTRY

At a ceremony taking place Sunday afternoon, the Reverend C. C. Mengers of Blair, was appointed to the Order of Knight of Dannebrog by the order of King Frederik the Ninth, of Denmark. The occasion took place and was celebrated at the home of Rev. Menger's son, Dr. Ethan Mengers of College Hill. His daughter Mrs. L. C. Hansen, acted as co-hostess. More than forty guests witnessed the ceremony at which the Rev. Hans C. Jersild, president of the United Evangelical Lutheran Church, pinned the cross of the order upon the aged pastor's breast.

This distinct honor was given Pastor Mengers by the Danish government in recognition of his long and faithful service in the Church, most of which has been devoted to people of Danish nationality or extraction. In the nearly forty-five years between his ordination in 1894 and his retirement in 1938, Pastor Mengers has ministered to a large number of people over a territory from Massachusetts to Montana and Texas. The years also include pioneering on the prairies and serving in urban centers of Philadelphia and Chicago.

The program included addresses by President Jersild and Professor Nyholm, and a solo by Mrs. Nyholm. Pastor Mengers in his response paid tribute to his wife. The couple hopes to observe their 56th wedding anniversary on March 1st.

Son Confers Honor On Father

Dr. Ethan Mengers pins the cross of the Order of Knight of Dannebrog on his father. *REV. HANS C. JERSILD* —Photo by Rabbass

METHODIST MEN

GO TO SOU

Pastor Niels Carl Christensen Mengers

was born Aug. 19, 1863 - Fredericia, Den.

Son of Anders C. + Ane Marie nee Nielsen (Father a weaving master)
Bapt. Sept. 20, 1863 in Trinitatis Kirke by Bishop Clausen
Conf. Sept. 30, 1877 -

Mengers - Jewish Family - Left child behind
when forced to flee - Mother nursed the child -

Rev. Mengers + Brother adopted the name
became a shoemaker - soldier; helped to save books
at Royal Library Fire -

Seeking for spiritual peace came to America -

To Streator, Ill. in May 1887

worked on fence + set drainage work
for Deering Co. in Chicago

took up carpentry -

Heard of Rev. P. C. Strandberg - enrolled in his school -

Ordained by May 20, 1894 to call
from Escanaba, Mich. -

Stayed only a short time -

Back to Chicago for mission work -

was encouraged by man in Chicago to go to Dwight

Helped buy church + parsonage -

Was married on March 1, 1895 to Marie Dorothea
Kenriksen

1896-1901
Went to Philadelphia - served a church supported
by A. S. C. there and Oxford, W. J. where they lived
for about 1 year because of M's throat ailment

Came to Moorhead, Iowa - 1901-1906,

Hartland, Wis. 1906-08 - Was in Den. 1907 to
parents 50 wedding -

Chicago - Gettysburg 1908-11

Danville, Fectile, Coalridge - built 2 churches +
parsonage

Intending to go to Den. resigned, but was prevented
passage - without a parish 1917-1920 -

Webster Groves, 1920-1927 - Duluth & Superior 1927-1932

Bone Lake - 1932-1939 - Helped found county Lutheran Min. Assn -

Lived in Luck for a while -

(1944)
Then to Northfield for some years -

To slain, Nov. 1948 - (Honored by King of Denmark on Nov. 25, 1950)

Mrs. Mengers passed on Sept. 12, 1953 -

of the family of 5 brothers - 2 sisters - one died early

1 sister married - in Fredericia, Den.

~~Oldest~~ One brother V.C. Mengers passed, Oct. 12, 1951
One of lost from merged church of 1894 -

Survived by 1 son and 1 daughter -

9 grand children -

9 great " " -

Passed away July 9, 1954 -

Thanks of family

Series 5 & 6 will serve -

Pacific Kreds sydlige Del i Camp Seeley, Crestline, Calif. Family Week I: 24.-31. Juli; Senior Week 31. 26. Juni. Camp Felton, Calif., aabnede d. 3. Juli og har ugentlige Ungdomslejre til 28. Aug., de to sidste for Seniors.

Pacific Kreds nordlige Del i Camp Colton, Oregon; Junior Week 8.-14. Aug.; Intermediate Week 15.-21. Aug.; Senior Week 22.-26. Aug.; Luther League 29. Aug.—5. Sept.

Olivet Menighed, Los Angeles, Calif., vil højtideligt bryde Grunden for dens nye Kirkeejendom Søndag Eftermiddag Kl. 3:30 d. 1. August. Grunden er paa Hjørnet af Imperial Highway og Casimir Street, fem Bloks vest for Crenshaw Boulevard.

Pastor C. C. Mengers død.

Trods det at han var vort Samfunds ældste Præst og snart 91 Aar, kom Døden dog uventet og tog ham medens han sad i sin Lænestol Fredag Aften henvend 6 Tiden. En stærk Varmebølge gik hen over Midtvesten i de Dage og den var haard ved de Gamle — og yngre med. Ellers har Afdøde været nogenlunde rask, men meget ensom siden hans trofaste

Mage forlod ham for de evige Boliger d. 12. September sidste Aar.

Pastor Niels Carl Christiansen Mengers blev født i Fredericia, Danmark, d. 19. Aug. 1863. Hans Fader, Anders Christiansen, var Vævermester og Moderen hed Ane Marie f. Nielsen. Mengers Navnet tog han efter en jødisk Familie, de var blevet kendt med i Fredericia og som under Krigen maatte flygte bort; efterladende et Barn, som Fru Christiansen ammede, men senere døde. Familien tilhørte Trinitatis Kirken og der blev Carl Christian, som han blev kaldt, baade døbt og konfirmeret. Efter endt Skolegang kom han i Skomagerlære og blev senere Soldat, hvor han lærte den Færdighed i Letspring, som han yndede til Tider at underholde Børn med. I Maj 1887 udrejste han til Amerika, nærmest af aandelig Trang, thi Herren havde Brug for ham herovre. Først arbejdede han for Farmere og ved Drænrørgravning omkring Streator, Ill., derpaa for Deering Co. i Chicago, samt udførte Snedkerarbejde en Tid. Der hørte han om Pastor P. C. Trandberg, den danske Vækkelsesprædikant fra Møen, som havde oprettet et privat dansk Seminar ved Congregationalisternes Skole i Chicago. Unge Mengers kom i Forbindelse med den Flok Landsmænd, der flokkede sig om Trandberg, og blev optaget paa hans Skole, og her studerede han videre indtil han blev ordineret d. 20. Maj 1894 af Pastor Trandberg i Graettinger, Ia., paa Kald fra nogle Danskere, han kendte i Escabana, Mich. Der forblev han dog kun en kort Tid og virkede derpaa i Dwight, Ill. Medens han var her indgik han i Ægteskab med Maren Dorothea Henriksen fra Hampton, Nebr., d. 1. Mar. 1895. I Sept. 1894 var han med til et Møde i Elk Horn, Ia., hvor Missionsforeningens Medlemmer, der var blevet udelukket af

Den danske Kirke i Am., organiserede sig som et Kirkesamfund, Den d. ev. luth. Kirke i Nordamerika, og han blev Medlem deraf. Han var den sidstlevende Præst af de 21, som tilsluttede dette tredje dansk-lutherske Samfund i Amerika, hvis Levetid kun varede fra 1894-96, da det blev forenet med Blair-Samfundet og dannede Den forenede d. ev. luth. Kirke.

Fra 1896-1901 betjente han Menigheder i Philadelphia og Oxford, N. J., hvorpaa han modtog Kald fra vort Mgh. i Moorhead, Ia., og virkede der til 1906. Derefter betjente han Kald i Hartland, Wis., 1906-08; Gethsemane Mgh. i Chicago 1908-11; de tre Mghr. ved Westby, Mont., 1911-17. Han resignerede for at rejse til Danmark, men Krigen hindrede Rejsen og han var uden Kald 1917-20. Heldigvis havde de udtaget et Homestead, hvor de boede i deres eget Hus baade medens de betjente Kaldet og de tre Aar derefter. Han fik sa Kald fra Mgh. i Webster Groves, Mo., og var der i syv Aar, dernæst i Duluth-Superior Kaldet 1927-32 og i St. Paul's Mgh. (Bone Lake), Luck, Wis., 1932-39. Hermed afsluttedes hans aktive Præstegerning og de bosatte sig i Luck nogle Aar indtil de købte Hjem i Northfield, Minn., og levede der til Nov. 1948, da de flyttede til Blair, hvor deres to Børn, Professor Ethan Mengers ved Trinitatis Seminar, og Datteren Agatha, gift med Pastor L. C. Hansen, var bosat og hos hvem de havde deres Ophold og Pleje til deres Død.

I 1907 var han med Familie paa Besøg i Danmark. Anledning af hans Forældres Guldbryllup; og han sa igen sit Fødeland i 1929, da han var med Kirkeskibet. Nov. 1950 blev han dekoreret med Dannebrogordenen af Danmarks Konge i Paaskønnelse af hans lange Tjeneste som Præst blandt Danske i Amerika. Pastor Mengers har altid været en tro Støtte i vort Samfund og dens Skole, saaledes f. Eks. ved at sende begge deres Børn der for deres Uddannelse, Ethan til Præst og Agatha til Musiklærerinde. Og det var ham en særlig Glæde da Sønnen i 1946 fik Ansættelse som Professor i G. Testament ved Seminariet. En af hans Brødre, Vigg Mengers, der fulgte efter ham til Amerika og uddannede som Præst, blev Medlem af vort Samfund i 1908 og var en Tid Lærer baade paa Seminariet og paa Dana College; han døde d. 1. Okt. 1951. En Søster i Fredericia overlever dem. Tillige overleveres han af de to nævnte Børn, ni Børnebørn og ni af næste Slægtled.

Ved Begravelsen fra Blair Kirke Mandag Eftm. d. 12. Juli talte Pastor H. C. Jorgensen, der forrettede Guds tjenesten; Dr. Jersild talte paa Samfundets Vegne og Nebr. Kredsformand M. G. Christensen, Omaha, paa Kredens; en Slægtning, Pastor Erwin Bondo fra De Moines, talte paa Familiens Vegne og Dr. Ethan Mengers udtalte dens Tak. Seks andre Præster tjente som Ligbærere. Jordfæstelsen fandt Sted paa Blair Kirkegaard ved hans Hustrus Side og Nabo til Dr. Carlsens Hvilested.

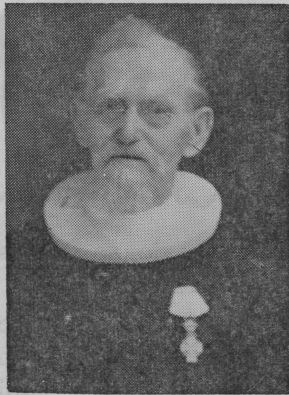
Racine, Wis. Vor Frelsers Menighed har nu solgt sin gamle Kirke paa 1200 Racine Street for \$25,000 til en Menighed af „Church of God in Christ“ Samfundet. En stor ny Kirke ventes opført paa Menighedens nye Grund paa Hjørnet af Washington og Taylor Avenues

Vore ældste Præster. Nylig afdøde Pastor Mengers var ældst. Efter ham gaar Æren som vor Ældstepræst (Nestor) til Pastor emer. M. C. Jensen Engholm, 107 N. Roosevelt Ave., Pasadena, Calif. Her følger Fødsels- og Ordinationsdatoer m.m. for de af vore nulevende Præster, der er født før 1870: —

		ordineret	aftraadt
M. C. J. Engholm, Pasadena, Calif.	f. 16. Juni 1865	21. Aug. 1893	1927
L. Pedersen, Eugene, Ore.	f. 3. Aug. 1866	10. Juni 1894	1922
L. H. Kjær, Menlo Park, Calif.	f. 30. Dec. 1866	7. Juni 1896	1938
H. P. Berthelsen, Chicago, Ill.	f. 6. Jan. 1869	4. Sept. 1894	1937
August W. Lund, Fresno, Calif.	f. 3. Sept. 1869	5. Juni 1898	1947

Pastor Engholm blev optaget i vort Samfund i 1897 og Pastor Berthelsen i 1914. Desuden lever endnu fhv. Præst, Jens Dalbo, i East Palatka, Fla.; han blev født

News and Notes

PASTOR C. C. MENGERS SUMMONED

Pastor C. C. Mengers passed away at Blair, Nebraska, July 9, at the home of his daughter, Mrs. L. C. Hansen. Pastor Niels C. C. Mengers was born at Fredericia, Denmark, August 19, 1863. He migrated to the United States in 1887. He studied at the School of Pastor P. C. Trandberg at Chicago, and he was ordained to the ministry May 20, 1894. His first charge was at Escanaba, Mich. He later served congregations at the following places: Dwight, Ill.; Philadelphia, Pa.; Oxford, N. J.; Moorhead, Iowa; Hartland, Wis.; Chicago, Ill.; Westby, Mont.; Webster Groves, Mo.; Duluth-Superior, Minn.; Luck, Wis.

In 1950 he was knighted by the Danish King.

He was married to Maren Dorothea Henriksen in 1895. She passed away Sept. 12, 1953.

He leaves his two children, Dr. Ethan Mengers of Blair, Neb., and Mrs. L. C. Hansen also of Blair, Neb.

The funeral was at Blair, Monday July 12. Pastor H. C. Jorgensen was in charge. Dr. H. C. Jersild spoke on behalf of the synod. Pastor M. G. Christensen spoke on behalf of the Nebraska District. The son Dr. Ethan Mengers and a relative, Pastor Ervin Bondo spoke on behalf of the family.

We met Pastor C. C. Mengers the first time at Westby, Mont. He preached a long sermon that day, but it made a great impression on us.

The pioneers are being summoned. What would they say if they came back and saw how far removed we are from the pioneer spirit?

Owatonna, Minn., Our Savior's Lutheran Church, Norlan L. Hanson, pastor. We here at Our Savior's tried to make Confirmation Time a memorable one for our six young confirmands. When the public review was held a few evenings before Confirmation Sunday, the older folks came out to see and hear and to encourage the young people. Following the questioning a social hour was held in honor of the class members and their parents, and gifts of Bibles and other articles were presented by the congregation.

On May 16 the class was confirmed in the presence of a large audience and Pastor Hanson spoke on "Past, Present, Future—with Christ." Five persons were also added to our membership by transfer.

In June the whole class went to Bible Camp in Wisconsin with financial assistance from the Ladies' Aid.

As Owatonna this year is celebrating her centennial, June 6 was designated as the citywide "Centennial of Sabbaths." Pastor Hanson gave an interesting history of Our Savior's Church, thanked God for His guidance and presence in our congregation and asked Him for His continued guidance in the years to come.

During the summer months two services are being held on Sundays, one at 8 A. M. and one at 11 A. M., with very good results.

Our annual joint S. S. and congregational picnic, held June 27th at the Peter Brosen farm home, was enjoyed by a large crowd, especially the open-air worship service with the S. S. children taking part. The fine weather, beautiful surroundings and good fellowship put us in tune with the sermon on "God's Love and Our Response."

Our Savior's is progressing—we are adding members as well as acquiring articles to beautify our church and to facilitate our work—and we pray that God may see growth in our Christian lives also.

IOWA DISTRICT MEETING

St. Mark's Lutheran Church of Storm Lake, Iowa, extends a cordial invitation to all delegates, pastors, and guests to come to the Iowa District Convention to be held here September 9-12 inclusive. Lodging will be provided free

of charge to all who desire; for those who desire commercial lodging at your own expense we will make all the arrangements at Storm Lake's finest motels and hotel. Breakfast and noon meal will be served by the host congregation at the church.

Reservations for lodging should be made by September 1st to Mrs. August Botine, 514 S. Larchwood Dr.

ATLANTIC DISTRICT MEETING

The annual Convention of the Atlantic District will be held September 2 to 5, at Emmaus Lutheran Church, Falmouth, Maine. All congregations are urged to send the allowed number of delegates (one for each 50 confirmed members). All Pastors are urged to be present.

A most cordial invitation is, hereby, extended by the Emmaus Lutheran Church, Falmouth, Maine, to the Atlantic District's Convention delegates, pastors and other guests Sept. 2nd to 5th of September.

Lodging will be supplied in private homes in the vicinity. Meals will be served at the congregation's Parish House. Reservations should be sent to Mrs. Lawrence Iversen, Rt. 4 Box, Portland, Maine, at least a week before the Meeting opens.

THE REV. LLOYD NEVE'S ITINERARY

Pastor Lloyd Neve is on a speaking tour for the Japan Mission. Here are dates till September 3.

Racine, Wisconsin

Aug. 15, Gethsemane, early service

Aug. 15, Emmaus, 11 A.M. service

Aug. 16, Immanuel

Aug. 17, Gethsemane, W. M. S., Mrs. Neve.

Aug. 19, Our Savior's Church

Aug. 22, Bone Lake and Milltown, Wis.

Aug. 29, Luck, Wis., 9:30 A.M.

Aug. 29, N. Luck, Wis. and Cushing, 11:00 A.M.

Aug. 30, Trufant, Mich.

Sept. 3, Greenville, Mich.

(Continued on page 3)

HELP WANTED

MATRON'S ASSISTANT needed to help with cleaning and caring for residents at old people's home. Living accommodations provided. Details available upon request. Apply to Ella Brockmand, Matron, United Pioneer Home, Luck, Wisconsin.

THE ANSGAR LUTHERAN. Official Organ of the United Evangelical Lutheran Church, published weekly by Lutheran Publishing House, Blair, Nebr.

Otto H. Stave, Business Manager. Subscription price: United States and Canada, \$3.00 per year in advance; foreign countries, \$4.00. All communications that concern the Editorial Department, news items and books to be reviewed should be sent to the editor at Spencer, Ia. Everything pertaining to the Youth Department should be sent to Rev. Homer Larsen, 904 Bluff St., Cedar Falls, Ia. A special club rate of \$2.00 per year is offered Bible classes and organizations of the church when ten or more copies are sent to one address, and \$2.00 a year if the congregation has The Ansgar Lutheran in every home—**Church Paper in Every Home Plan.** Subscriptions, remittances, change of address, advertisements and all communications pertaining to the Business Department should be sent to the Lutheran Publishing House, Blair, Nebr. When CHANGE OF ADDRESS is desired give old as well as new address. Entered as second-class matter, December 14, 1927, at the Post Office at Blair, Nebr., under Act of March 3, 1879.

Much of our news is received from Religious News Service, and the News Bureau of the National Lutheran Council.

JOHN M. JENSEN, Editor
321 E. 8th Street
Spencer, Iowa

Wesley Mont ND Daneville

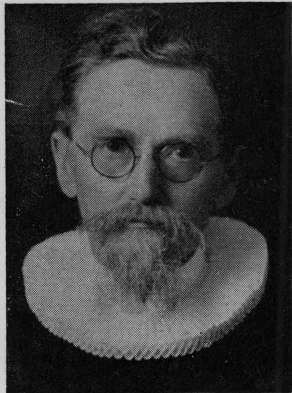
**THE PASTORS WHO HAVE SERVED EMMAUS
LUTHERAN CONGREGATION FROM ITS BEGINNING
UNTIL THE PRESENT TIME**

- L. H. Kjøller, 1906 to 1911
- C. C. Mengers, 1911 to 1917
- L. H. Kjøller, 1917 to 1922
- Theo. P. Beck, 1922 to 1928
- Thorvald N. Henningsen, 1929 to 1934
- L. H. Kjøller, 1934 to 1939
- Harold E. Larsen, 1940 to 1944
- Lyle W. Paulsen, 1945 to 1948
- Ole I. Larsen, 1948 to 1952
- Ejvind H. Nielsen, 1953—

The pastors listed above have also served Daneville Lutheran Church, our neighbor congregation in North Dakota, to the present, and Bethel Lutheran Church, north of Grenora, N. D., until its dissolution in 1940.

Pastor and Mrs. L. H. Kjøller and family

Pastor and Mrs. C. C. Mengers

han sin Skovl op og kaster en Jordklump efter det. Han har ramt det; men skønt det er blevet forstrækket, vil det alligevel ikke komme. Nu løser Hyrden Hunden af Ræden, hvad den længe har ventet paa. Al! nu har Hunden naaet Lammet, nu griber den fat i det og river og rusker i det, og Lammet bræger af Skræk og Smerte. Og nu vender det endelig tilbage til Hjorden.

Saaledes gør den gode Hyrde netop med os, naar vi ville løbe bort fra hans Hjerd, hvad vi altid ere meget tilbøjelige til. Men naar ingenting hjælper, saa slipper han Hunden løs, hvis Natur er ulbeagtig, men som dog maa hjælpe den gode Hyrde med at drive Faarene ind i den himmelske Faarefold. Først lokker han os venligt; naar det ikke hjælper, formaner han os med mere og mere alvorlige Slag."

Til Søndagskoleeleverne.

Den 18. Oktober.

Brød. 7, 29.

I. Gud har skabt Mennesket rigtigt, der manglede intet, der var ingen Synd, alt var saare godt og fuldkomment. Lyk og Herlighed i Samlivet med Gud, deres Skaber, var deres Lod. Hvor lykkelige de vare, da de saaledes vandrede paa den rette Vej!

II. Efter at Djævelen har faaet sin Vagn ind i Menneskene, ere de blevne saa fordærvede, at de søge Spidsfindigheder eller Krogveje i Stedet for at gaa den rette, lige Sandheds Vej. Ja, de ere saa fordærvede, at de ere et Brængbillede af Mennesket, i Stedet for at de skulle bære Guds Billede, men i Jesus Kristus kan Guds Billede atter oprettes, naar han faar vort ganske Hjerte. Det er da saaledes ogsaa først, naar Jesus faar Lov at frelse os, at vi blive rigtige Mennesker igen.

Den 25. Oktober.

Rom. 5, 12.

I. Synden kom fra Djævelen, men den kom ind i Verden ved Mennesket. Vore første Forældre kunne have ladet været at synde, naar de havde villet, naar de blot havde holdt fast ved Guds Ord i Stedet for at lytte til Djævelens Vagn, saaledes have Menneskene selv Skyld i deres Fald, og da alle Mennesker have syndet i Adam, saa have de ogsaa alle Skyld, hvorfor Døden ogsaa absolut maa ramme dem

Vita af M. C. C. Mengers
in "Missions-Budet" 295 1894 Oktober

Samsundet med Jesus. Og dernæst maa vi føre de saaledes kæmpende Sjæle til at bruge den hellige Nadvere. — Ikke som et Middel til at faa lidt Trøst og Syndsforladelse en Gang imellem til Beroligelse — men som det store Middel til at sejre i Kampen, som „Mad og Drikke“ for de svage Guds Børn, som det store Mysterium, hvor vi „æde Jesu Rød og drikke hans Blod“ og derved faa hans hellige Menneskenatur til at vise Djævelen ud af vort Liv, derved faa hans Kærlighed til Gud, hans Lyst til at leve efter Guds Lov. Et saadant Helliggørelsesliv kan ikke blot bevares, men kan blive frugtbart for andre, fordi det vækker Erbødighed hos dem, som se de helliges Kamp og Sejr.

Endelig skulle vi arbejde paa at føre de hellige ind i udadgaende Virksomhed, i Missionsarbejde. — —

Og det er fra dette sunde Liv, at Arbejdet for Børnene og de unge skal udgaa, om dette Arbejde skal lykkes. Men her er to Yderligheder at vogte sig for. Den ene er: at gøre Kristendommen til et Fængselsliv for Børnene og de unge, saa at Kristus kommer til at staa for dem som en Fangevogter, der tager Smilet fra Barnets Kind og forstyrrer Barnets uskyldige Leg, saa at Kristendommen bliver som en Spændetrøje for de unge, hvori Ungdomskraften ikke kan røre sig. — —

Den anden Yderlighed er: at man sletter Grænsen ud i mellem de unge hellige og Verdens Ungdom, saa man gør i dette Stykke, som vore Forposter gjorde under Kampen ved Dybbøl, hvor de den ene Dag stod som fuldt rustede Fjender over for Tyskerne, men den næste Dag gik sammen med de tyske Forposter og fraterniserede (havde Broderskab) med dem, drak af hverandres Feltflasker, som om de aldrig havde været Fjender. Saadan har man baaret sig ad med de unge, samlet dem som en hellig Ungdom i Modsætning til den vantro Ungdom, men tillige lært dem, at i Selskabslivet, i Politikken kan man godt fraternisere (have Broderskab) med Verden, drikke af hverandres Feltflasker, more sig med Verden, som om man aldrig havde hørt til to modsatte Lejre. Og saa er man efterhaanden gaaet et Skridt videre: har gjort Unglingsforeninger til en blandet Forretning, halv med gudelige Sange, halv med verdslige, halv med Bibellæsning, halv med verdslig Læsning. Alt dette fører ikke til andet end til aandelig Svækkelse, saa alt, hvad der angaar Guds Rige, efterhaanden trækker sig tilbage i Baggrunden, og Verden og dens Sager saa Overtaget, det gamle Menneske kommer til at føre det store Ord, og det ny Menneske sidder i Krogen. Den Slags Arbejde for de unge har ingen Lægekraft i sig, det bliver ikke frugtbart for den kommende Slægt.

Ansøgning om Optagelse

i „Den danske, evangelisk-lutheriske Kirke i Nord Amerika“

Fra Chr. C. Mengers.

Den 19. August 1863 fødtes af Forældrene Anders Christiansen og Ane Marie Christiansen undertegnede i Byen Fredericia, Danmark. Den 20. Sept. samme Aar blev jeg døbt i den treenige Guds Navn og fik i Daaben Navnet, Niels Carl Christian Christiansen og blev saaledes ved „Gensødelsens og Fornødselsens Bad, som sker ved den Helligaand“ et Lem paa vor Herre Jesus Kristus, som er Menighedens Hoved, og tillige indlemmet baade i den synlige og usynlige Menighed paa Jorden.

Da Gud i sin Naade havde givet mig troende Forældre, blev jeg opdragen i min Barndom i Tugt og Herrens Formaning, og ved min Moders omsorgsfulde Kærlighed fik jeg allerede i min tidligste Barndom en usigelig Lyst til at høre om Jesus og om Himmelen. Hun lærte mig tidligt at bede.

I mit fjerde Aar blev jeg anbragt i en Asylskole, hvor jeg hurtigt lærte en Del Salmer, som gjorde et dybt Indtryk paa mit Barneind, særlig var der en, som jeg her skal citere følgende af:

„De hellig tre Konger saa hjertensglad,
Fra Hjemmet de drog til Bethlehems Stad,
De toge sig for den Rejse saa lang,
At finde Jesus i Krybben trang.

Lidet anede jeg da, at jeg senere i mit Liv vilde gøre noget lignende det, de sidste to Linier i Verset omhandler, thi jeg var endnu i min Barnetro hos min Frelser.

I mit syvende Aar blev jeg Skoleelev i Fredericia Borger-skole, og fra den Tid tabte jeg mere den Lyst og Glæde, jeg før havde haft ved at høre og tale om de himmelske Ting, og Bøn blev mere en Vanesag end en barnlig Hengivelse i Tro til Gud. Dog var Religionsundervisning det, jeg i Skolen havde størst Lyst til.

Saa kom Tiden for Konfirmationsundervisningen, i denne var der intet, der rørte mit Aandsliv. Nu kom Konfirmationsdagen den 30. Sept. 1877, jeg var den Gang 14 Aar gammel, men forstod intet af den hellige Handling, det var for mig noget højtideligt, og en hellig Bøden gennemstrømmede mig, da Præsten (Pastor Dahl) velsignende lagde sin Haand paa mit Hoved — efter at jeg havde svaret ja til For-

meget af Guds Ord, som han, da var der nok mangen en Mester, som ikke mere vilde tænke paa at stjæle det tredje Bud ud af Katekismusen, og med Haandværket vilde det da have bedre Udsigter.

Men det siger jeg til Slutning: den, der kun vil bruge Søndagen til at vanhellige den og forspilde den og svire den bort i Synd og Skændsel — som det ofte sker — han gør bedre i at blive ved sin Ambolt eller Høvlebænk, og for ham er Grovsmedens Historie ikke skreven.

Af Flattichs Levnet.

Paa en Spadseretur kom Flattich forbi en ham velbekendt Stenhugger. Denne var netop ivrig beskæftiget med ved gentagne, afmaalte Hammerslag at spalte en stor Sten efter Længden. Flattich blev staaende og saa eftertænksomt til. Under Bavsjerne vekslede han enkelte Ord med Stenhuggeren. Der behøvedes mange Hammerslag, og de maatte falde netop paa det rette Punkt, og hverken for svagt eller for stærkt, for at Stenen ikke skulde springe i skæb, men i lige Retning. Endelig sprang Stenen, skilt ad, netop som Mesteren havde villet det, og som om den var skaaren i Stykker med en Kniv. Da kunde Flattich ikke længere afholde sig fra at knytte en Lære fuld af dyb Erfaring hertil. „Ser man det,“ sagde han, „dette kan nok stemme til Estertanke. Til at saa Stenen til at springe i Stykker behøves der er et vist Antal Slag og netop den rette Rystelse, for at dens indre Baand kunne blive løst fra hverandre. Saaledes behøves der ogsaa et vist Antal Slag af Guds Haand, hverken for svage eller for stærke, for at Hjertet kan blive saaledes rystet og befriet fra de Baand, der knytter det til Verden og Synden, at det gamle og det ny Menneske kunne blive skilt ad, og det ny Menneske føjet ind i Guds Riges Bygning.

En anden Gang mødte han en Kone af sin Menighed, og hun beklagede sig over, at det ene Kors blev lagt paa hende efter det andet, og at hun ofte ikke vidste Ende paa sin Glendighed.

„Det maag være nødvendigt,“ svarede Flattich.

„At ja, men det kan man ikke altid indse,“ svarede Korsdragerinden.

„Men her kan I lære at indse det,“ blev Flattich ved. „Ser I der Hyrden med sin Hjord? Ser I det lille Lam, der netop nu er løbet bort fra Hjorden? Hører I, nu løfter Hyrden efter det? Lammets hører hans Stemme, studsér, men vil dog hellere gaa sine egne Veje. Nu løfter

„Men uden et Guds Ord gaar jeg til Grunde,“ sagde Grovsmeden. „Du ved jo, Mester, at doven er jeg ikke, og skade dig vil jeg heller ikke; men hvad der ikke gaar, gaar ikke; og hvad er jeg for en Kristen, naar jeg ingen Søndag faar?“

Mesteren sagde: „Det er noget dumt Snak!“ (Han forstod ikke bedre.) „Men,“ blev han ved, „det er mig det samme; gaa du kun i Kirke, saa meget du vil! Kun det ene forlanger jeg: naar der en Gang bliver for meget Arbejde paa Værkstedet, maa du ogsaa om Søndagen blive paa din Plads.“

„Godt“, siger Grovsmeden, „det vil jeg gerne.“ Og han talter og gaar sin Vej.

Søndagen derpaa isfærer han sig sin blaa Frakke, tager Salmebogen under Armen og gaar i Kirke. Saa støn en Dag som denne har han længe ikke haft; Prædikenen og Salmesangen har opmuntret ham, og han er saa glad som en Fugl.

Saa gaar Ugen, og om Lørdagen siger Mesteren: „I Morgen maa du blive paa Værkstedet; der er meget Arbejde.“

„Godt!“ siger Grovsmeden.

Næste Lørdag siger Mesteren ligeledes: „I Morgen maa du blive paa Værkstedet; der er meget Arbejde.“

„Godt!“ siger Grovsmeden.

Men da Mesteren den tredje Lørdag, for tredje Gang sagde: „I Morgen maa du blive paa Værkstedet, der er meget Arbejde,“ svarer Grovsmeden ikke et Ord, men bliver hjemme og arbejder.

Nu kommer Udbetalingen, og enhver faar sin Ugeløn. Mesteren tæller Pengene op til Grovsmeden, saa meget som der tilkommer ham; men han siger: „Det er for meget!“ og skyder noget over to Gylden tilbage til Mesteren.

„Hvad skal det sige?“ spørger denne, „det er jo for syv Dage.“

Men Grovsmeden siger: „Nej! for Søndagen tager jeg ikke mere Penge; Søndagen er ikke til at fortjene Penge paa, og arbejder jeg om Søndagen, er det for at gøre min Husbond en Tjeneste; men Penge vil jeg ikke have for det.“

Hvad gjorde Mesteren? Han saa forbavset paa Grovsmeden. Og siden den Dag var hans Smedie lukket hver Søndag, og der hørtes hverken Hammer eller Blæsebælg mere.

Denne Historie er bleven mig fortalt af en, som har hørt den af Grovsmedens egen Mund. Og af den Historie er der det at lære: Som man reder, saa ligger man, og hvem der vil i Kirke, finder nok Vejen derhen, og vare alle Svende saa kloge som vor Grovsmed og holdt lige saa

sagelsens og Troens Ord — og sagde: „Saa giv da mig din Haand derpaa, men giv Gud dit Hjerte!“

Sidindtil havde jeg ret flittigt besøgt Søndagsskolen; men straks efter min Konfirmation kom jeg i Lære — for at lære et Haandværk ^{Skomager} — hvorved jeg kom under daarlig Indflydelse, og mine Omgivelser vare af den Bessaffenhed, at jeg glemte alle gode Indtryk fra min Barndom, og Søndagsskolen besøgte jeg ikke siden.

Kort, jeg saa snart, at jeg ved min Konfirmation ikke havde givet Gud mit Hjerte, men at jeg, efter som Aarene gik, kom længere og længere bort fra ham.

Saaledes svandt Tiden hen uden nogen afgørende Forandring i mit Aandsliv, men en tiltagende Vængsel efter at blive min Syndebyrde kvit og leve som en Kristen, levede altid i min Sjæl og Tanke; men hvorledes det skulde gaa til, vidste og forstod jeg ikke. Efter at jeg i Aarene 1884–85 havde været Soldat i Hovedstaden, levede jeg et Aars Tid et stille og ubevæget Liv for en Del i Selvbetragtning.

Snart kom jeg til den Slutning, at jeg var fuldstændig tabt i Synden og en i højeste Grad forloren Søn og fandt, at jeg i mig selv ingen Kraft havde til at vende om. Og Vejen vidste jeg ikke.

Formaninger til at blive bedre fik jeg, men hvorledes det skulde gaa til, sagde ingen mig. Jeg troede, at en god Vilje hos mig selv var nok, men at den ikke var tilstrækkelig nu i mine gamle Omgivelser.

Derfor tog jeg den faste Beslutning at forlade alt, hvad jeg havde kært, rejse til Amerika og der begynde et nyt Liv. Jeg kom hertil i Foraaret 1887 med Hjertet fuldt af gode Fortsætter og begyndte straks med en god og fast Vilje i det udbortes at leve bedre, men det kunde ikke bringe mig hverken Freden, jeg hagede efter, eller Ro til min Sjæl. Saaledes gik jeg og trælledes under Lovens Nag 1½ Aar, da førte Gud al Barmhertighedens Fader mig, til nogle svenske Missionsmøder i Byen Streator, Ill. Ved disse Møder prædikede en svensk Lægmand (A. Solberg) han talte om Lovens Krav og Kraft til evigt at fordsomme os, men fremstillede ogsaa Jesu uendelige Kærlighed til Syndere og vidnede, hvorledes Frelseren havde opfyldt Loben for os og derved erhvervet Naade, Syndsforladelse, evigt Liv og Salighed for os, idet han er gaaet i vort Sted og er død for vore Synder.

„Han troede, derfor talede han, Kristi Kærlighed tvang ham“, og den tvang ogsaa mig. Jeg saa og følte Sandheden, den rørte mig, hver Gang han sagde: „Iader eder forlige med Gud.“ Det var, som prædikede han kun for mig.

Efter saadanne Møder gik jeg gerne hjem, lukkede mig inde i mit

Bærelse, bad og græd og opgav helt mig selv og alt. Hvor længe denne Søgen varede, ved jeg ikke, men da jeg til sidst intet Raad saa og intet Lys fandt, og det saa ud, som om der ingen Udvej til Fred og Frelse var for mig, saa vidste Herren Raad, hans Lys oprandt for mig, og ved Helligaanden tændte det Troen i mit Hjerter — Troen paa en fuld og fri Frelse af Naade trods alle mine Synder ved Jesu Offerdød og Blod for mig.

Dette Vendepunkt i mit Liv skete i November Maaned 1888. Fra den Tid af gav Gud mig Kraft til at staa imod Synden. Hans Naade har siden rigelig været over mig. I Fristelsens som i Glædens Timer thede jeg til Jesus, og han var min Sejr, han bevarede mig indtil denne Dag.

Jeg havde stor Lyst til Læsning og benyttede altid mine ledige Timer dertil og tog desuden to Vintre til udelukkende Læsning af hvad god Litteratur, jeg kunde komme i Besiddelse af; blandt andet læste jeg ogsaa Missionsberetninger særlig fra Hedningelandene. Disse Beretninger i Forbindelse med den Rendsgerning, at de fleste af vore Landsmænd her til Lands vandre paa Fortabelsens brede Vej, optændte efter min Omvendelse en stærk Trang i min Sjæl til at bringe Budskabet om Freden og Himmelglæden til de i Synden formørkede og forvildede Sjæle. Og jeg kom snart til Forstaaelse af, at det var Herren der kaldte mig. Men jeg følte mig tillige uskicket til et saa helligt og alvorligt Kald, indtil jeg havde faaet nogen Skolegang og Undervisning.

Jeg søgte saa Optagelse paa „The Evangelical Free-Church Seminary of Chicago“ (of the lutheran denomination) hvilket var under Pastor og Prof. P. C. Drandbergs Ledelse, hvor jeg blev antaget 1890 og fuldendte et 3 Aars teologisk Kursus Aar 1893.

Derefter arbejdede jeg i Prof. Drandbergs Missionsgerning i Chicago indtil min Ordination, som skete den 20. Maj 1884 i „St. Pauls evangeliske, lutheriske Kirke,“ Walnut Township, Palo Alto Co., Iowa.

Siden da har jeg hovedsagelig virket som fritstaaende Missionspræst, indtil jeg for mere end et halvt Aar siden satte mig i Forbindelse med dette Kirkesamfund gennem dets Bestyrelse og Formand, hvorunder jeg saa har virket paa forskellige Steder, og derigennem er jeg kaldet af St. Johannes evang. lutheriske Menighed i Philadelphia, Pa., hvilken Menighed jeg nu betjener.

Omendstønt jeg ved, jeg har arbejdet i megen Strøbelighed, saa ved jeg dog ogsaa, at „Herren arbejdede med“; (Mar. 16, 20) thi Sjæles Frelse har været Frugten, og jeg tør trostigt tilegne mig Pauli Ord:

„Jo, min Herre, jeg ved, at jeg er sulten, og at denne Middagsmad er god.“

Dette vilde være det fornuftigste og mest passende Svar. Endog Naturforskeren tænker ikke paa „hvorledes“ han spiser, naar han er sulten. De to hovedsageligste Ting for ham ere, at han er sulten, og at Middagen er god. Nogle ere sultne og have ikke Maden; andre have Maden, men ere ikke sultne. Den Egenstabs, som sætter Folk i Stand til at nyde Maden, er ikke det, at man ved, hvorledes man skal spise, men at man er sulten. For at blive salige behøve vi ikke at vide, hvorledes vi blive fødte paa ny. For at saa Fred behøve vi ikke at kende det hele eller noget af Aandens Arbejde i os. Der var Mennesker, som vare troende og dog sagde: „Vi have ikke en Gang hørt om den Helligaand“ (Ap. G. 19, 2), men vi maa kende Kristi Værk for os, førend vi kunne blive frelste. Den største Naturforsker kan dø af Sult. Vi kunne vide Besked om alt Aandens Værk og dog gaa evig fortabt, fordi vi ikke have modtaget og hvilet paa Kristus, som tilbydes os i Evangeliet.

W. P. Mackay.

En Grovsmed.

I det Værksted, hvor denne Grovsmed arbejdede, gaves der ingen Hvile hverken Søndag eller Hverdag, og der hørtes intet andet Orgel end Blæsebælgen.

Vor Grovsmed var bedrøvet derover; thi hans Hjerter længtes efter Guds Ord, og inderligt ønskede han at kunne gaa en Gang igen i Kirke og synge en Salme. Men det kunde han ikke; thi Mesteren vilde gerne af sit Jern smede alle sine Sommer fulde af Penge, og han tænkte: hvorfor skal mit Haandværk da ikke ogsaa om Søndagen have en guldig Jordbund at hvile paa?

En lang Tid gemte vor Grovsmed Sorgen i sit eget Hjerter; uden Søndag var Livet ham som en Suppe uden Salt. Til sidst tog han Mod til sig, gik til Mesteren og sagde: „Kære Mester, jeg kan ikke længere undvære Guds Ord, og skal jeg om Søndagen arbejde i dit Værksted, er jeg hele Ugen igennem kun et halvt Menneske. Giv mig min Frihed om Søndagen!“

Mesteren svarede: „Nej, det gaar ikke an; du har jo Opsigt med de andre paa Værkstedet, og lader jeg dig gaa bort om Søndagen, ville alle de andre ogsaa gaa, og saa kom det til at se galt ud!“

Ligesom Guds Aand er den eneste Mellemmand, er „Sandheden“ det eneste Middel, man bruger. Vi kunne ikke se Aanden, men vel Ordet. Vi kunne ikke se hans Gerning, men vi kunne se hans Vidnesbyrd om Kristus. Men indtil han har aabnet vore Øjne, er det en dunkel, ja, uforstaaelig Tale for os. Han har aldrig sagt, at vi, for at faa Fred, skulle vende Blikket indad og der betragte hans Gerninger, men udad og hen paa Kristus. Den Prædiken, hvori du hører mest om Kristus, er ogsaa den, som mest giver Aanden Ære.

En Gang hørte jeg en alvorlig Kristen prædike for en Del bekymrede Sjæle, og han dvælede stadig og udelukkende ved Aandens Arbejde — dets Tegn og Kendemærker — med den Virkning, at han forvirrede mange af Tilhørerne. Thi hvem kan vinde den rette Fred med Gud af det, han føler? Vi faa en sund og himmelbaaren Kamp at udkæmpe ved at følge Aandens Arbejde i os, men aldrig Fred. Fred erholde vi alene ved at betragte Guds Lam paa Golgatha. Jeg tænkte ved mig selv, medens jeg lyttede til Prædikantens Ord: „Mon den Helligaand selv vilde prædike saaledes, hvis han stod her i dette Øjeblik?“ Og det faldt mig straks ind: „Han skal ikke tale af sig selv; han skal vidne om mig;“ det vil sige: Han skal prædike Kristus. „Han skal tage af mit og forkynde eder. Han skal herliggøre mig.“ Joh. 16, 14.

Dette er en aandelig Prædiken, fordi det er Vidnesbyrddet om det, som hører Aanden til, og fordi han forklynder den selv. Jeg tror, at jo mere vi gøre os afhængige af Aandens Arbejde, desto mere ville vi prædike, og vente, at han anvender det, vi prædike. Naar vi begynde at henføre den kummerfulde Sjæl til Aandens Arbejde, da er dette ikke saaledes, som Aanden selv vilde handle med ham.

Om jeg begyndte at tale med en Arbejdsmand, som sad og spiste til Middag, og jeg sagde til ham:

„Ved du, hvilke Muskler der anvendes under Tygningen?“ vilde han efter al Sandsynlighed svare:

„Hvad vil det sige?“

„Jo, jeg mener, naar du spiser.“

„Nej, det ved jeg virkelig ikke.“

„Og kender du ikke de Nerver, som bevæge dem?“

„Nej, aldeles ikke.“

„Og heller ikke den smukke Mechanisme og Ordning, hvorefter Munden omdannes til en Pille og saaledes føres ned til Maven?“

„Nu gør De vist Nar af mig.“

„Nej, det gør jeg ikke, men sig mig saa, hvad ved du?“

(1 Kor. 15, 58) „derfor, mine kære Brødre, bliver faste, ubevægelige, frugtbare altid i Herrens Gerning, vidende, at eders Arbejde er ikke forfængeligt i Herren.“

Alligevel har jeg ikke kunnet arbejde med den Fremgang og det Held, jeg selv har ønsket og villet, thi et meget svagt Helbred og Mangel paa Hjælp har været store Hindringer, men Hovedgrunden har, saa vidt jeg ser, været denne, at jeg al denne Tid har staaet udenfor nogen som helst Forbindelse med Præstebrødre og Kirkesamfund.

Jeg har altid anset det som bibelsk og rigtigt at tilhøre et Kirkesamfund, men er først nu kommen til Klarhed om, til hvilket jeg skulde gaa.

Derfor i Haab, om at det baade skal blive Samfundet, dets enkelte Medlemmer og mig selv til Betsignelse og Gavn og særlig Guds Rige til Ophbyggelse og Fremme, indgiver jeg herved Ansøgning om Optagelse ved Aarsmødet i Racine fra 1—7 Sept. 1896.

Med Agtelse Deres forbundne Broder i Herren

Niels Carl Christian Christiansen Mengers.

Philadelphía, Pa. i August 1896.

Af en Væges Optegnelser.

Det undrede mig ofte, naar jeg midt om Natten blev hentet til en dødsfyg Patient og atter vendte tilbage til mit Hjem, altid at høre et Bindue i Kælderetagen blive lukket paa Klem, og at se en gammel Kone med et magert, blegt Ansigt, graat Haar og hvid Kappe titte ud deraf. Om Dagen sad hun med sit Strikketøj i Haanden inden for samme Bindue, hvor Koser og Levkøjer florerede. I Bindueskarmen laa der en opslaaet Bibel.

En kold, stormfuld Vinternat sad hun endnu paa sin Post, da jeg Klokken tre om Morgenen vendte tilbage fra et Dødsleje. Gardinet var ikke trukket for, og en lille Lampe brændte paa Bordet, saa jeg kunde se helt ind i Bærelset. Hvor der saa hyggeligt og net ud derinde, trods den fattigdom, som Møbler og alt bar Spor af. — Da jeg kom i Nærheden af mit Hjem, kunde jeg se den gamle sidde ved Bordet læsende i Bibelen; hun holdt dog hele Tiden Hovedet i en lyttende Stilling, som om hun ventede nogen. Jeg var nysgerrig efter at kende mere til hendes Forhold, og min Nysgerrighed blev stillet tidligere, end jeg havde kunnet vente det. Næste Morgen kom der nemlig Bud op til mig, at

den gamle Kone var bleven heftig syg, og jeg hastede ned til hende. Hun laa i Sengen med et Ansigt, hvorpaa der læstes tydelige Tegn paa en nær forestaaende Død.

Jeg satte mig hos hende, følte hendes Puls og spurgte, om hun havde mange Smerter.

„Ja her i Brykset, Hr. Doktor,“ svarede hun med en næppe hørlig Stemme. „Det er nok Hjertet, der ikke kan holde ud længere?“

„Er De glad ved at gaa herfra?“

„Ja for min egen Skyld, Hr. Doktor, var det jo rart at faa Hjemlob, men der er endnu Baand, der holde mig til Jorden.“

„Hvilke?“

„Min gamle, frøbelige Mand; hvem skal nu sidde oppe om Natten for at lukke ham ind.“

„Har De været længe gift?“

„Ja, i 37 Aar, men det er kun i de sidste 30 Aar, at jeg har maattet holde Vagt.“

Kun i 30 Aar! Det var, som om dette Svar bragte mit Hjerte til at banke ualmindelig hurtigt. „Men hvorfor har De ogsaa siddet oppe efter ham i Stedet for at gaa til Sengs, min gode Kone?“

„Ja det skal jeg saamænd snart fortælle Dem, Hr. Doktor. Sagen er den, at min Mand næsten altid kommer beruset hjem — det er Brændevin, der holder ham ude, skal jeg sige Dem — og naar han saa kommer, passer jeg paa ham ved Porten og lukker ham ind, at han ikke skal gøre Støj og vække de andre Beboere, og de saa næste Dag pege Fingre af ham. — Det er dog min Mand, og det kunde jeg ikke taale.“ —

Nu gif Døren op, og en gammel Mand traadte ind. Det var tydeligt at se, at han var en Drukkenboldt, skønt han for Øjeblikket var ædru. Den sørgeligste af alle Laster, havde sat sit tydelige Præg paa ham. Han saa dog ordentlig ud i Tøjet. „Kommer du nu at se til mig, Jens?“ hvisttede den gamle Kone med en kærlig Stemme og drog den kommende ned paa Sengekanten.

„Hvor det er tungt at skulle sige dig Farvel, men det bliver vel saadan og maa vel ogsaa være det bedste for os begge — vi skilles jo dog som trofaste Venner — ikke sandt, min bedste Ven?“ Ved de sidste Ord brast den gamle Mand i Graad. Hendes Ord: „Min bedste Ven,“ syntes ganske at have smeltet hans Hjerte; maatte mindede de Ord ham om deres Kærligheds Vaar, da to unge, lykkelige og forhaabningsfulde Hjerter lovede hinanden ubrødelig Troskab.

„Marie,“ hulkede den gamle Mand, idet han kærligt klappede sin Hustru's blege Kind. „Du har haft det ondt hos mig, du Stakkel,

men trods al min Synd og Glendighed, har jeg dog elsket dig højere end alle andre i denne Verden.“

„Ja lille Jens, jeg vil godt tro dig. Kan du endnu huske vore Stævnemøder i gamle Dage?“ spurgte hun, øjensynlig opbydende af sin Kraft for at tale. Han nikkede bejaende, men formaaede ikke at faa et Ord frem, saa bevæget syntes han at være. —

„Nu i min Dødsstund havde jeg lyst til atter at sætte dig Stævne — vil du møde mig?“

Vi saa forundrede paa hende. Talte hun i Bildelse? Nej Blikket udtrykte fuld Bevidsthed.

„Vil du, min bedste Ven, mødes med mig i Himlen?“ spurgte hun med bævende Stemme og tog hans Haand i sin. „Vil du møde mig — maatte inden ret længe — i den lyse Stad histoppe? Vil du? — Han lagde sit gamle Hoved op til sin trofaste Hustru's Bryst, og under Bøn og Taarer blev det sidste Stævnemøde aftalt, deroppe hvor alle mødes, som herneude vare knyttede sammen i Tro, Haab og Kærlighed. Med et tilfreds Smil sov hun nu ind. —

Ved hendes Baare sad den gamle Mand med sin døende Hustru's Betsignelser i frisk Minde, og Hjertet fuldt af dæmrende Tanker — Tanker om det dejlige Møde med sin Ungdomsbrud hinsides de sunklende Stjerner.

Forgæves havde han ofte, medens hun levede, af Kærlighed til hende, forsøgt ved egen Kraft at bryde med sin værste Fjende — nu overgav han sig som en stakkels afmægtig Synder i hans Haand, der ikke alene er kommen til Verden for at frelse Syndere, men ogsaa for at give disse Kraft til at vandre i et hellig Levnet. Vi haabe, at han har faaet Naade til at sejre! Vi vide jo af Skriftens Ord, at „en retfærdigs Bøn formaar meget, naar den er alvorlig“, og denne gamle fromme Kvindes hele Liv havde jo været viet til at bede for sin stakkels Mand.

Hvad hun ikke naaede at se her paa Jorden, det saa hun i Haabet i sin Dødsstund, og hendes Haab skal næppe beskæmmes.

Kærligheden havde født Haabet til Live, thi Kærlighed tror og haaber alt. —

Mandens Arbejde i Menneskehjertet.

Det er en meget alvorlig Fejl, som Menneskene ere tilbøjelige til at gøre sig skyldig i, at man forveksler Mandens Virken i os med Kristi Bænk for os.

Maren Dorothea
Mengers
nee Henriksen
Födt den 10 January
1868

Idesta
Sildestrup, Falster,
Denmark

Peder Henriksen
kom til Illinois 1872
og til Hampton, Nebr.

Married March 1, 1895
in Chicago, by Prof.
P.C. Trandberg.

~~Essex~~

Dwight, Ill. 1895

Philadelphia 1896

Oxford, New Jersey 1899

Moorhead, Iowa 1901

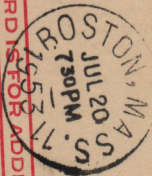
Hartland, Wis. 1906-08

Gethsemane, Chicago 1908-1911

Danville, N.D. + 1911-1920
Coalridge, Mont.
(now Westby, Mont.)

Rev. P. O. Jensen, Editor,
Lutheran Publishing House,
BLAIR, NEBRASKA

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Survived by a
brother,
Levi Henriksen, Hampton,
and Mrs. Lydia
Madsen, Blair, Nebr

9 grandchildren
8 great grandchildren

She was a charter
member of Immanuel
Church, Hampton

Webster Groves, Mo.

[St. Louis 1920 - 1926
1926 - 1927]

{ Duluth, Minn
Superior Wis. 1927 - 33

Bone Lake, Wisc. 1933 - 1938

Retired, Luck 38 - 44

Northfield 44 - '48

Blair 1948 - 53

145 Naples Road,
Brookline 46, Mass.
July 18, 1953.

Dear Editor,

My father's 90th birthday falls on
August 19 this year. It has occurred to me that
readers of LUTHERSK UGEBLAD might be interested.

Kindly do not mention that I have
written this note, however. Cordially,

Ethan Mengers